

ORADEA-MARE (NAGYVARAD)
Dumineca 13 Sept. st. v.
25 Sept. st. n.

Va esi joia si dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 69.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

B u - A m e m a.

Bărbatul al cărui portret se află pe pagina această sigur că nu se poate numi vr'un model de frumusețe. Dar rolul ce i-a dat Provedința nici nu poftesc frumusețe, ci numai tărie de bărbat.

Care este acel rol? Vom spune în câteva cuvinte.

Se știe, că Algeria e o provincie franceză. Însă jugul nu le convine locuitorilor de acolo, și din când în când se rescâlă. Astfel de rescâlă s'a ivit înainte cu câteva luni. Francezii au trimis armată în fața locului, și în Algeria și Tunis eluptară succese mari. Ei credeau, că rescâlă deja e sugrumată.

Atunci însă din resăritul provinciei isbucni o rescâlă nouă. În Oran, o provincie a Algeriei, se rescâlă tribul mahomedanilor. În capul acestei rescôle se află Bu-Amema, bărbatul despre care începurăm a vorbi.

Bu-Amema nu este o înfățișare de toate țiile, căci, de și nu posedă secretele înaltei științe militare, are însă o mare putere naturală de organizator. Numai acesta poate să-i facă posibil a pute concentra sub o flamură atâte elemente barbare, a menține disciplina între ele și d'a le conduce la luptă în contra unei armate atât de bine organizate cum este astăzi cea franceză.

Și trebuie să recunoștem, că el nu luptă fără succes. Ce puțin e în stare să împede pe franceși de ocământă în sugrumarea totală a revoluțiunii. Trupele lui inspirate de focul fanatismului ațîțat în ele dau mult de lucru franceșilor.

Dar firesce, aceste lupte

n'au să dureze mult. În timpul mai nou pretotindene civilizațiunea învinge. Ori cât de vitezi să fie mahomedanii conduși de Bu-Amema, vor trebui să cadă în urmă și ei, ca toate popoarele barbare.

Când vine lumina, întunericul dispăre. Numai una durează în veci, știința. Popoarele fără cultură n'au viitor, le absorb cele mai înaintate pe calea civilizațiunii.

I. H.

Bu-Amema, conducatorul rescolăților din Algeria.

ei arătă o față încă rumenă, care nu pré vorbește de betrânețe, dar perul i e cu totul cărunt, focul ochilor sei a dispărut, și cu un fel de suris dureros primesce sălutarile.

Alegători credincioși. La alegerile trecute din Francia un candidat căpeta numai 29 de voturi, cu tôte că nainte de alege se sute și mii de alegători i promiseră că-l vor sprigini. Candidatul cădut totuși se cređu dator a exprima în foia locală mulțamită publică celor ce au votat pentru densusul, și încheiă scrisoarea sa astfel: „Totodată îmi ieu indresnelă a invită pe toți acei alegători cari au remas credincioși față de mine, la un prând de despărțire ce se va ține mercuri la 6 ore în otelul N., ca acolo să-mi pot exprima mulțamita și prin cuvinte“. La locul amintit la ora hotărâtă candidatul cădut găsi adunați — patru mii de alegători.

Congresul geografic din Venetia s'a deschis în 15 a l. c. Ensusi regele Umberto a mers dela manevrele din Padua, la Venetia, ca să fie de față la această festivitate sciintifică. La gară fu primit de regina, și la intrarea sa în oraș o mulțime de gondole îl urmară. Comitetul congresului și-a ținut prima ședință în 8 sept. sub președința principelui Teano.

Lampa reginei englese. Un episod intim din timpul șederii reginei Englitere la Holyrood. În salonul regal avea loc o mică serată. De odată una din lămpi începù a scôte bălbătai. Regina se sculă și lăsă fitilul. Mirare generală. „Ce!“ — exclamă una din dămnele de onore, — „maiestatea vōstre a binevoit ea însăși...“ — „Da“, — respunse regina. „Decă maiestatea mea ar fi strigat: lampa s'a făcut pré mare! una din dămnele mele de onore ar fi ăis șambelanului: Dle veđi că lampa s'a făcut pré mare! Primul Valet de cameră ar fi chemat pe un servitor, — și lampa ar fi remas până acum pré mare. D'aceea am cređut că este mai bine d'a o potriví singură“.

Sciri străine. *Congresul international de geografie* s'a inaugurat la 15 l. c. în Venetia în presința regelui și reginei Italiei. — *Principele Napoleon* a otărit să renuncie la drepturile sale eventuale pentru succesiunea napoleoniană în favorul prințului Victor, fiul său mai mare, apoi a plecat la Constantinopol, unde a și sosit. — *La Manchester* în anul viitor se va ține o expozițiune internațională de industrie. — *Reichenbach*, un orașel pitoresc în Oberlandul bernez, a fost aprópe cu desăvêșire distrus prin căderea unei stânci. — *Alesandru I de Bulgaria* totuși se va căsători cu dra Yusupoff; căsătoria se va face după dorința împăratului Rusiei; zestrea trei Yusupoff este de 80 milioane ruble. — *„Daily Telegraph“* crede a sci, că bazele unei înțelegeri între Rusia și Germania au fost precisate în întrevederea dela Danzig; cât pentru cestiunile de amănunte ale înțelegerii, ele vor fi stabilite în urmă între prințul Bismarck și dl Saburoff, ambasadorul Rusiei la Berlin. — *Dupa aretarea cholerei la Aden*, consiliul sanitar internațional din Alexandria (Egipt) a declarat carantină de 7 zile pentru tôte bastimentele sosite din porturile turcesci dela Marea Roșie. — *Jurnalele clericale* publică vestea despre plecarea papei din Roma; ele asigură, că plecarea nu mai este acuma un proiect vag, ci mai aprópe decisă în principiu, și că realizarea ei va depinde încă de cursul mai departe a evenimentelor. — *Imperatul Alesandru* este decis să petrecă împreună cu curtea sa cea mai mare parte a iernei la Moscova; pentru a nu pré mulțami de tot capitala politică, tinerul împărat crede că va merge să petrecă două seú trei săptămâni la St.-Petersburg. — *Starea lucrurilor din Africa nordica* ie o formă din ce în ce mai nefavorabilă; ocupațiunea francesă a ora-

șului Gabeș, consistând în două bataliōne, este de câte-va zile incunjurată de insurgenți, cari ăi și nópte neliniscescé avantposturile; armata suferé de lipsa de apă de bêt și în Algeria fu ieri respândit svonul unei catastrofe. — *Crisa în Cairo* este terminată; oficierii au semnat un act de supunere completă cătră Chediv; notabilii au garantat că vor esecută acest act. — *Mohamedanii* se mulă de pe teritoriul cedat Greciei, de și acesta le clădesce biserici în mai multe orașe — *La Roma* s'a serbat fără nici o tulburare aniversaria ocupării capitalei, poporul cu asta ocaziune a peregrinat la mommentul lui Victor Emanuil, pe care a pus cununi. — *La Londra* s'a deschis espozitiunea Societăților de cumpêtare, cari au espus niște beuturi, prin cari sustin a puté suplini beuturile spirtose, fără d'a fi periculose. — *La Madrid* mercuri s'a deschis sesiunea corpului legiitor, prin un cuvêt de tron al regelui Alfonso, carele de curënd va căpeta dela regina Angiei ordul panglicei de genunchi. — *La Carlsruhe* marți s'a serbat în cerc familiar cununia moștenitorului de tron al Șvediei cu principesa Victoria de Baden. — *La Tiflis* în marța trecută s'a deschis congresul archeologic, la care participă și Virehov; după ședință membrii vizitară museul caucasian care e fôrte bogat. — *Sultanul* a dat marți prând în onórea principelui Jeronim Napoleon. — *O noua nenorocire* s'a întemplat în Francia pe calea ferată, la gară Dole, unde două trenuri s'au ciocnit și 29 călători s'au rânit. — *La Roma* a făcut mare senzațiune casul, că Henric Campello, canonicul bisericei Sântu-Petru, a părăsit religiunea catolică și s'a făcut protestant. — *Marele duce Vladimir*, omul cel mai de încredere al țarului, ierăși va avé o întrevedere cu împăratul Vilelm și anume la Ludwigslust; el a luat parte și la întrevederea dela Danzig. — *Parlamentul frances* se va întruni la 17 octombore; se vorbește, că ministeriul Ferry ar dimisionă. — *Regele Portugaliei* în curënd va face visită la curtea spaniolă. — *Generalul Logerot* a primit ordin din Paris să ocupe orașul Tunis; de cumva beiful s'ar opune, se va depărta cu forța. — *În Venetia* se țin o mulțime de festivități în onórea membrilor congresului geografic; unii din acestia, între ei și Lesseps, se și depărțară. — *Imperatul Vilelm* a emis un ordin, ca tôte obiectele din armătorele germane cari se rapórtă la Tirol, să se trâmítă museului militar din Insbruck. — *Casa în care s'a nascut Dante* se va licita acúși, căci orașul Florența pentru o mică datorie a cedat-o unei bance, care o vinde. — *Regele Kalakaua* în mercuria trecută s'a imbarcat la Liverpool spre a se rentórce în țera sa. — *La congresul siachistilor* în Berlin Blackburne a căștigat premiul întâiu, 1200 marce, cu 14 partii, cari au durat trei săptămâni. — *Diuariul „Napoleon“* din Paris desminte scirea, că principele Jeronim Napoleon ar fi renunțat la tron în favorul fiului seu. — *La pasul Sipca* în sâmbetă trecută s'a inaugurat statua redicată în memoria rușilor căduți acolo. — *Rudolf Virchov*, renumitul învățat german, la 13 oct. va serbă iubileul de 25 ani al funcțiunii sale ca profesor în Berlin, cu care ocaziune Berlinul va arangia mai multe festivități. — *La congresul electromilor*, care acuma se ține la Paris, Belgia e reprezentată prin o femeie, dșóra Antoina Glösentz. — *Gubernul prusc* a dat un banchet în onórea congresului orientaliștilor ținut la Berlin; cu asta ocaziune de Gubernatis a ăis un toast în limba sanscrită, ier Krisnavarmau în limba indică.

Proprietar, redactor respunđător și editor :

IOSIF VULCANU.